

Bevrijdingsfestival Luttelgeest

- **Opening**
Edith Droog

Vrijheid

Opstaan zonder bang te zijn
Vrij om open mijn mening te mogen geven
Om open mijn geloof te beleven
Rennen door een weiland met mijn haren wapperend in de wind
Het samen buiten spelen en lachen met mijn kind
Vrijheid voor mij misschien zo vanzelfsprekend
Maar als het even beperkt wordt realiseer ik mij pas wat het betekent
Miljoenen mensen hier niet eens zo ver vandaan,
Vechten nog iedere dag voor hun vrijheid en hun recht om te mogen bestaan.
Laten we naast het vieren van onze vrijheid vandaag hier ook eens bij stil staan.
En wat betekent het voor jou? Vrijheid, waar denk jij dan aan?

- **Openingslied Een beetje Vrede**
Zwartlappen

We vieren de vrijheid, vandaag met elkaar
We vieren de vrede, net als ieder jaar
We komen tezamen, hier op 5 mei
natuurlijk, want wij zijn vrij.

Wij kennen de weelde, van zorgeloos zijn
van leven met kansen, geen angsten, geen pijn
Het lijkt vanzelfsprekend, maar kijk om je heen:
dat telt niet voor iedereen.

Een beetje vrede, een beetje vrijheid, voor onze wereld waarop we wonen
Een beetje vrede, een beetje vreugde, erover dromen, dat doe ik al
Een beetje vrede, een beetje vrijheid, dat er weer hoop is voor alle mensen
Een beetje vrede, een beetje vreugde, toe laat ons wensen dat het komen zal

Zolang er nog oorlog en onrecht bestaat, zolang er nog kinderen zwerven op straat
Zolang er nog armoede is en verdriet, zolang is men er nog niet

Een beetje vrede

Zing dit lied maar mee met mij *Een beetje vrede, een beetje vrijheid. Voor onze wereld waarop we wonen.*
Samen zingen maakt je blij *Een beetje vrede, een beetje vreugde. Erover dromen, dat doe ik al.*
Zing dit lied maar mee met mij *Een beetje vrede, een beetje liefde. Dat er weer hoop is voor alle mensen.*
Samen zingen maakt je blij *Een beetje vrede, een beetje vreugde. Toe laat ons wensen dat het komen zal*

- **Gedichten over vrijheid**

Henk Swillens

De Bootvluchteling, op zoek naar vrijheid.

Pa en moe vluchten uit hun land, namen hun zoontje bij de hand.
Een lange reis was er te gaan, ver van hun huis vandaan.
Het beetje spaargeld in hun tas, da's alles wat er nog was,
Hun dorp, hun plek, het is voorbij, wie kommert zich om dij.
Een droge mond, een lege maag, de tocht verloop heel traag.
Maar ook de angst is er allom, want rovers zijn niet dom.
Het klein bezit wat hun nog rest, past deze boeven best,
'n vluchteling heeft geen verweer tegen geweld, geweer.

Refrein:

*Het kind met zijn verhaal, vertelt het menigmaal,
Moet zijn ellende kwijt, doe hem liefdadigheid.
Een zuster vraagt zijn naam, het joch is heel ontdaan,
Hij vindt zijn ouders niet, hij heeft heel veel verdriet.
Na ontbering en beroving, eindelijk de ka.
De rat die hen de tocht belooft, nam't geld en ga nu maar.
Het rubber bootje koos de zee, nam menig vluchtling mee,
Pa nam het zoontje bij de hand, naar Italie, het beloofde land.*

Refrein:

Miljoenen mensen op de wereld, ze worden onderdrukt,
Ze vluchten voor hun vrijheid, in hoop dat het ze lukt.
't strand, het zoontje heel alleen, aangespoeld, waar moet hij heen,
De opblaasboot waarop hij zat, kreeg op de zee een heel groot gat.
De boot die zonk, er klonk geweën, verdronk er menigeen.
Een enkel haalde de droge kant, 't jochie was aan land.
Het regent hard, de wind is guur, in het kamp kijkt menig zuur.
Onderdak is een zeiltje klein, met paaltjes en een lijn.
't jochie ziet zijn ouders niet, tranen vergiet.
Hij is alleen en zoekt maar door, zijn hoop is niet teloor.

Refrein:

Femke Labots – voorgedragen door Carlijn Tuinman

Voor het bevrijdingsfestival in het dorp heeft Femke een gedicht geschreven genaamd Vrijheid! Geïnspireerd door de vele verhalen van haar werkvloer en een beetje vanuit haarzelf.

Zoekende in de donkere nacht,
Mijmerend,
vertrouw ik.
Als angst omringd,
in een nare droom,
vertrouw ik.
Onderweg naar veiligheid,
in onrust en chaos,
vertrouw ik.
In liefde en geluk,
rust en gezondheid,
vertrouw ik.
Ik vertrouw in vrijheid!

Elseleen Wieten

Ik zocht vrijheid
maar legde me vast in erkenning
ik predikte vrijheid
maar legde anderen mijn manieren op
ik fakete vrijheid
maar nooit was ik ongeloofwaardiger
maar liefde leerde mij
iets van ruimte
die ruimte
heet vrijheid
geloof ik...

- **Lied: Alles wat ademt**

Zwartlappen

Vrede is ver, verder dan ooit
zo dicht bij huis, rusten de wapens nooit
Wat heeft de angst, met ons gedaan
Laat alles wat ademt, in vrede bestaan
tussenspel
Macht speelt met macht, een dodelijk spel
Bang voor elkaar, dreigen ze met de hel
Leer nu of nooit, samen te gaan
Laat alles wat ademt, in vrede bestaan
tussenspel : noe noe noe ...
Hoe vreemd ook de taal,
je kunt hem verstaan
Laat alles wat ademt, in vrede bestaan
Alles wat ademt, in vrede bestaan.

- **Wat betekent vrijheid voor mij?**

Miny Fossen

Miny wat betekent vrijheid voor jou, werd mij gevraagd door één van de organisatoren. Jij bent één van de weinigen die de Tweede Wereldoorlog 1940-1945 min of meer bewust hebt meegemaakt. Inderdaad, als kind van 7 -12 jaar, een tijd van veel verboden en geboden en je voelde als kind haarscherp aan, wat bezetting en onvrijheid inhield; het gevoel van veiligheid was weg. Dit feest gaat over vrijheid.....je nooit laten begrenzen, niet door jezelf; niet door anderen. Ik mag zelf kiezen hoe ik in het leven sta, hoe ik het inricht, hoe ik denk over vrijheid van godsdienst, over vrouwenrechten, over vluchtelingen, over homoseksualiteit, over abortus en mijn mening daarover uitspreken; mits ik de ander er niet door schaad. Vrijheid - wat is het leven zonder vrijheid waard? Ik woon in een land van grote vrijheid, wat ik mede door het verleden ook zeer waardeer en ben daar ook verantwoordelijk voor in mijn keuzes. Deze verworvenheid als een kostbaar goed, moeten we ook zien als een opdracht. Opkomen voor mensen in allerlei benauwende situaties. Feest van de Vrijheid. Laten we ons daar voor inzetten.

Iza Brinks

Vrijheid voor mij is hier en nu, het is een gelegenheid om te zeggen wat ik denk, de mogelijkheid om te reizen waar ik wil, om te werken in een gekozen beroep, het vermogen om de noodzakelijke dingen te kopen en vele andere kansen die voor mij openstaan.

Dit was echter in het verleden niet altijd het geval. Als 10-jarig meisje kon ik voor het eerst met mijn familie voor een vakantie hier naar Nederland komen. Polen was in die tijd nog steeds ondergedompeld in het communisme, daarom was de genoemde mogelijkheid om te reizen niet zo vanzelfsprekend als nu. Om hier te komen moesten mijn ouders de bureaucratie in Polen passeren, in de rij staan bij de Nederlandse ambassade, bewijzen dat we alleen voor de vakantie zouden gaan en dat we terug zouden komen naar Polen. Na een paar maanden kregen we een visum. Europa stond een tijdje voor ons open; maar er wachtten nog wel drie grenzen op ons. Op de eerste Pools-Oost Duitse grens - een paar uur wachten in een lange rij en angst, of ze ons wel laten passeren; we zijn erin geslaagd. De eerste grens voorbij we stonden in Oost Duitsland. De volgende grens was een nachtmerrie. Ik was 10 en ik voelde me alsof ik iets slechts deed. We moesten alles uit de auto halen inclusief de stoelen en onze bagage werd grondig doorzocht, honden blaften rond de auto - toen was ik echt bang ... Gelukkig mochten we doorrijden. De Nederlandse grens verwelkomde ons met open armen, we hoefden zelfs geen paspoort te tonen.

Het was vrijheid ...

Helaas moesten we na een maand terugkeren naar de realiteit, naar het communistische Polen.

Naar lege winkels, naar lange rijen enkel voor koffie, suiker of fruit. Naar een land waar iedereen een vijand kon zijn, eerlijk uitkomen voor je mening, gedachten of dromen konden eindigen in de gevangenis of nog erger.

Naar een land waar iedereen geld had, maar niets kon kopen - de vrije markt bestond toen nog niet.

Maar ook naar een land waar de wil om te vechten voor een vrij Polen nooit stierf,

In de zomer van 1989 heb ik heel veel Russische tanks door de straten zien rijden; toen schrok ik daarvan. Ik wist als klein meisje nog niet dat dat een goed teken was. Kort daarvoor maakte Polen zich als eerste Oost Europees land vrij van het communisme. In dat zelfde jaar viel de Berlijnse muur.

Polen was, is en zal altijd mijn thuisland zijn; ik zal er altijd terugkomen naar mijn familie daar. Maar mijn thuis, mijn gezin en vrijheid is nu in Nederland!

Karolien van Tilburg

Dat je gewoon kan kiezen welke kleren je aantrekt.

Dat als je zin hebt om ergens heen te gaan je de fiets op auto pakt en op weg gaat.

Dat dat gewoon veilig is en kan.

Dat je een opleiding kunt volgen, ongeacht welk geslacht, geloof of herkomst je hebt.

Er zijn mensen die hun land uit moeten, ook binnen Europa omwille van werk: ja je bent vrij om te reizen maar je hebt niet de vrijheid om in je eigen land te wonen: daar is het economisch niet mogelijk.

Ik sta vaak stil bij de vrijheid die wij hebben! Laten we dat allemaal vaak doen en hen helpen die beperkt zijn in hun vrijheid.

- **Mag ik dan bij jou?**

Melodia FO

Als de oorlog komt, en als ik dan moet schuilen,

Mag ik dan bij jou?

Als er een clubje komt, waar ik niet bij wil horen,

Mag ik dan bij jou?

Als er een regel komt, waar ik niet aan voldoen kan

Mag ik dan bij jou?

En als ik iets moet zijn, wat ik nooit geweest ben,

Mag ik dan bij jou?

Mag ik dan bij jou schuilen, als het nergens anders kan?

En als ik moet huilen, droog jij m'n tranen dan?

Want als ik bij jou mag, mag jij altijd bij mij.

Kom wanneer je wilt, ik hou een kamer voor je vrij.

Als het onweer komt, en als ik dan bang ben,

Mag ik dan bij jou?

Als de avond valt, en 't is mij te donker,

Mag ik dan bij jou?

Als de lente komt, en als ik dan verliefd ben

Mag ik dan bij jou?
Als de liefde komt, en ik weet het zeker,
Mag ik dan bij jou?

Mag ik dan bij jou schuilen, als het nergens anders kan?
En als ik moet huilen, droog jij m'n tranen dan?
Want als ik bij jou mag, mag jij altijd bij mij.
Kom wanneer je wilt, ik hou een kamer voor je vrij.

- **Wat betekent vrijheid voor mij?**

Hooman Karimi uit Iran

Zodra de tekst ontvangen is, wordt deze toegevoegd.

- **Lied: Ied're dag zijn wij op reis** (Sound of Silence)

gelegenheidskoor o.l.v. Henk Boeve

Ied're dag zijn wij op reis. Waar vandaan en waar naar toe.
Onvermoeibaar jagen wij maar door. Onbewust wordt ieder toch doodmoe.
Wij verjagen, lieve God, zo gauw dat klein en stil geluk.
Voor ieder mens de vrede!

Met elkaar zijn wij op reis. Ieder gaat zijn eigen weg.
Kijken amper meer naar links of rechts. Onze wegen zijn zo druk en lang.
Wij verjagen, lieve God, zo gauw dat klein en stil geluk.
Voor ieder mens de vrede!

Tussenspel

Ook vandaag zijn wij op reis. Waar vandaan en waar naar toe.
En we schakelen in drie of vier. Zoeken in versnelling ons vertier.
Wij verjagen, lieve God, zo gauw dat klein en stil geluk.
Voor ieder mens de vrede!

'k Sta aan 't einde van mijn reis. Waar vandaan en waar naar toe.
'k Ben verward en weet de weg niet meer. Voel me hulpeloos en o, zo moe.
'k Wil u vragen, lieve God, geef mij dat klein en stil geluk.
Verhoor mijn wens de vrede

- **Kinderen van de Floreant**

Gedichten

Kinderdans 'Passapas'

Gedichten kinderen

Zodra de gedichten ontvangen zijn, worden ze geplaatst.

- **Brief Amnesty Internationaal**

Anne van Hulzen

In vrijheid kiezen
Het is al 74 jaar vrede in Nederland

Wat doen wij na zoveel jaar met de erfenis van een verleden dat onze wereld zo heeft geschokt? Gisteren herdachten we de mensen die door geweld en ontbering omkwamen. En vandaag staan we stil bij wat de waarde van vrijheid is.

Vrijheid wil op de eerste plaats zeggen: bescherming. In vrijheid worden we vrij van onderdrukking of geweld of bedreiging. Amnesty streeft naar de vrijlating van gewetensgevangenen. Zoals tijdens en na de oorlog zoveel mensen zich hebben ingezet voor het bevrijden van mensen uit kampen en getto's.

Vrijheid wil ook zeggen: vrij zijn om te kiezen. Jezelf zijn, je eigen lot bepalen, je eigen mening en gevoel uitdrukken. Amnesty werkt voor de vrijheid van meningsuiting en voor de vrijheid om te demonstreren. Je hebt de keuze om je leven in te richten zoals jij dat wilt. Je politieke overtuiging, je religie, je seksuele oriëntatie. De waarden die je wilt uitdragen en die je je kinderen wilt meegeven, dat zijn allemaal vrije keuzes.

Vrijheid wil ook zeggen: verantwoordelijkheid nemen voor je keuzes. Niet voor niets legt het internationaal recht beperkingen op. Het is volgens dat recht verboden om haat te zaaien of tot geweld op te roepen. En het is zeker niet zomaar toegestaan om naar willekeur te kwetsen of te beledigen.

Amnesty voert rond 4 en 5 mei actie voor vrouwen in Polen. Zij kregen bij een vreedzame demonstratie te maken met geweld. Polen is een Europees land, een rechtsstaat. Er bestaat de vrijheid van demonstreren. Van die vrijheid werd misbruik gemaakt door groepen die opriepen tot haat tussen bevolkingsgroepen, tot geweld tegen migranten en onverdraagzaamheid voor wie niet van de eigen bodem is. De vrouwen die weer van hún recht op betoging gebruik maakten om daartegen te protesteren, werden geslagen en geschopt. Van de rechter kregen ze later een boete en ze moesten ook de proceskosten betalen.

Tot slot

Het thema in 2019 is 'In vrijheid kiezen'

Die vrijheid heeft het hard nodig dat we niet zwijgen. Dat we opkomen, niet alleen voor onszelf maar ook voor anderen. Dat we een brief schrijven of een mail sturen, dat we een stem laten horen. Laten we onze vrijheid gebruiken om de vrijheid van anderen te garanderen. Vrijheid is niet zomaar een geschenk, maar een keuze.

- **Slotlied: Vrede** (Ben Cramer)
gelegenheidskoor o.l.v. Henk Boeve

Ik heb gebeden dat wij eens moeten leren
Dat wij de handen in elkaar moeten slaan
Dit zijn de uren waarin wij moeten leren
Dat al het onrecht zo niet verder mag gaan

Zeg niet dat je het nimmer hebt geweten
Steek je hoofd toch niet in de grond
In de duisternis moet er ook nog licht zijn
Een woord dat je verstond

Hoog aan de hemel staan de sterren die weten
Diep in de zee daar ligt het grote geheim
Laat ons dan samen zoeken om het te vinden
Ik heb gebeden dat het waar mag zijn.

Tussenspel

'k Zag in een droom dat alle mensen op aarde
Samen gelukkig leven zonder geweld
Niets in de wereld is van grotere waarde
Niemand wordt ooit nog door een oorlog gekweld.

Macht is dan voorbij Maar alleen nog vrede
Zou er zijn ook voor jou en mij.
Is de toekomst niet ver meer van het heden
Oorlog is dan voorbij.....

Ik heb gebeden dat wij eens moeten leren
Dat wij de handen in elkaar moeten slaan
Dit zijn de uren waarin wij moeten leren
Dat al het onrecht zo niet verder mag gaan.....

GEEF

VRJHEID
DOOR